

מדינת ישראל
הכנסת

ר.ט.

פרוקול מס' 79/7
מישיבת ועדת הכספים, ונתקיימה ביום ב'
כה' באדר תשמ"ו (21.3.55) בטעה 9.30

י. גורי - היו"ר
ק. לוז
ט. דיין
א.מ. גניחובסקי
ח. אריאב
א.מ. טטופ
י. בדר
ז. ספר

נוכחים:

הטר. ז. ארן

מוזמנים:

מר חסד
ד"ר זינדר - שירות השידור
מב ארנון - לשכת העתונות
מר עוזאי
פרופ' בקי - הלטכה המרכזית לאסטטיסטיקה
פרופ' סמבורסקי - המועצה המדעית
ד"ר נאמן - המועצה המדעית
גב' אבן-טוב - נציבות שירות המדינה
מר ג. יערי - נציבות שירות המדינה
מר אבני - משרד ראש הממשלה

א) הדיון בטעיפי ההוצאה בתקציב לשנת 1955/56

סדר-היום:

ב) (משרד ראש הממשלה, מינהל ההסברה).
דיון בעניני נוהל.

היו"ר ק. לוז:
מכיוון שמר גורי יתאחר היום לטיבה,
אני מתכבד לפתוח את ישיבת הוועדה.
נדון היום בתקציב ההוצאות של משרד ראש הממשלה ומינהל ההסברה. אבקש
את הטר ארן לפתוח במלים מספר, לפני שניגש לשאלות חברי הוועדה.

(אח"כ דברי הטר ז. ארן)

הטר ז. ארון:

קודם כל ברצוני לומר מספר מסמכים בענין כינהל החברה. לגבי תקציב השנה הסופית נוסף השנה סכום של 190 אלף ל"י. חלק מזה נועד להתיקרות, וחלק שני להגברת הפעולות. בשנה שעברה נועדו החדשים הראשונים בעיקר להתארגנות ולכן הספיקו סכומים קטנים, בעוד שהשנה אנו כבר מתחילים לפעול והסכומים גדולים הרבה יותר. כפי שאמרתי הסכום הכללי הוא קטן ביותר, ואם ישאלו אותי, כיצד בכל זאת יספיק הסכום לכל הפעולות, התשובה היא, שהשנה היו הטקעות כאלו, אשר בשנה הבאה כבר לא יהיה בהן צורך, או יהיה פחות.

ז. שפר:

האם שירותי המודיעין בכללים גם כן בתוך כינהל החברה?

הטר ז. ארון:

ס-1 לאפריל אין שירותי מודיעין בתוך בקודה אדמיניסטרטיבית, אלא קייה כינהל החברה, שמתחלק ביסודו לשלושה חלקים: הסברה, שדור ולשכת העתונות. אבל התקציבים עדיין מחולקים בצורה כזאת: כינהל החברה, שירותי המודיעין ולשכת העתונות.

ק. לוז:

מה זה יחידות מחקר וחומר אינפורמטיבי לעתונות?
ישנו הסעיף "קורסים לאזרחות" בסכום קטן של 5,000 ל"י ו"קורסים לאזרחות בישובי עולים" - 70 אלף ל"י. יש גם ימי עיון לנשים בישובי עולים. האם בקורסים לאזרחות גם כן מסתתפות נשים, ובאם הסתתפותן היא מועטת - אני מביע רק את דעתי שאם הסעיף הזה של ימי עיון לנשים היה צריך להגדיל במדה ניכרת. מצאתי כי בוטלה ההקצבה לפעולת החברה בין ערבים. מדוע?

קורסים לעובדי המדינה, סמינר לסגל הפקודי של המסורה. בדרך כלל עוסקת בציבות שירות המדינה בקורסים, וגם משרדים שונים. אני מניח שלקורסים של כינהל החברה יש משרה מיוחדת. מבקש הסבר על כך.

ז. שפר:

למה סכומים כמות החברה ומה פירוט הסכום של 70 אלף ל"י? מבקש הסבר לטעמים - הרצאות ו-כנסים חטיבתיים.

ש. דיין:

חטיבות של הקורסים לאזרחות היא רבה ומגוונת ואני חושב שהסכום המיועד לפעולה זו בתקציב אינו מספיק בהחלט.

טרטי כינהל החברה הם חסובים מאד, והייתי רוצה לדעת אם הם מוצגים רק בערים, או טובאיה גם למקומות מרוחקים וישובי עולים חדשים? נוסף על כך אני חושב שצריך ליצור כמה סרטים פחיתים של העלייה החדשים.

מדוע הוקטן הסעיף המיועד לריהוט המועדונים? לדעתי, צריך לפתח מאד את הדפסת חוברות החברה לעולים החדשים, ביחוד לאנשים שהלכו להתישבות בישובים נדחים - חוברות עם תמונות, פנוקד, אפילו בתרגום ואולי גם בשפות אחרות.

א. ציזלינג:

לא מכנסת לזכוח העקרוני הקיים בשטח זה, גולם מעיר כמה הערות קצרות. אני רואה את ענין החברה כחשוב ביותר, ואלה כיום שאין להם סוף. זה יכול להקיף את חללו של עולם, וכל פעולה שתעשה יכולה להיות חשובה ויכול להיות זכוח על פגמותיה. גולם מצלנו, אני רואה צמצום האינציאטיבו מלמטה בפעולות החברה והאפשרויות הגדולות הקיימות בתוך הצבונד, תנועות הנוער וכד', וכוון כל החברה לפעולה. אינני חושב זאת לתופעה בריאה.

ד.ט.

לא טאלתי טאלות לפרטים, כי הוטבני שבטעם
הדיונים עכשיו בוועדת הכספים אין טעם לשום בירור גורטי. כשאני לוקח
את התקציב אני רואה את דברי ההסבר, והצורך הוא בשמיעת הרשאה ובדיון
ארון, ואין לי ענין להכנס לטאלות בענייניה אלה שאת יותר רחבים.

היו"ר י. גורלי:

מדברי מר ציטלינג יכול לתקבל הרושם,
כאילו ועדת הכספים טעממה את דיוניה,
ואין הדבר כן. אנו נתנו זמן טפטיק לכל טטרד ואם היה ברצון נציג טטרד
טטויים להוסיף על דברי ההסבר, אפשרות זו ניתנה.

א.ט. גניחובסקי:

הרכב המנגנון - כיצד נתקבלו הפקידים,
האם הועברו מטטרדים אחרים, או נתקבלו
דרך לשכות העבודה, או במיזו דרך אחרת? כיצד קרה טטבין כל הפקידים של
מינהל ההטברה אין עובדים דתיים? טעב דוטה קיים גם בקירות הטדור,
ואני חושב שחייבים לתקן את הטעב הזה. ברצוני לעורר גם את טאלת התכניות
ברדיו, והחלק הטטוטטט ביותר הניתן לתכניות הקרובות לרוח הדת.

הטר ז. טרון:

בטירות הטדור ישנב 300 טעות בטנה הטיוועדות
לענייני "טקורות וטטרות". זה כולל תנ"ך,
תלטוד, טכומי הטטנה, פרטת הטבוע, טעמי הטקרא. עוד לפני הבירור הזה
הכנסנו כמה חידושים, ולאחר הבירור בכנסת באו אלי טני אנטים, אחד
חבר-כנסת, והציעו לי כמה הצעות בעניין התכניות. אני אמרתי כי
במסגרת הזמן הזה, אני מוכן לקבל הצעות טונות, ואני אומר זאת גם עתה,
אבל איננו מוכנים להגדיל את מסגרת הזמן הזה.

אטר למנגנון, ישנו איש האחראי על המדור
הדתי, אבל איננו מבין מה יריכת החלוקה לדתיים ובלתי דתיים בכל המדורים
האחרים; איננו מבין כלל, ואין לי מוטג מי דתי ומתי אינו דתי. איננו
מתעניין בכך ולא אתעניין בכך גם להבא.

אטר לעובדיה הדתיים במינהל ההסברה,
הרי העובדים כולם נתקבלו באיטוד נציבות המנגנון. אולם אני חייב
לציין כאן כי בקורסים לאזרחות אטר אנו מקיימים ביטובי העולים הדתיים,
מתנהלת העבודה על טהרת אנטו הדת. הם מראים מסירות רבה וגיטה מאד
מעמיקה לענין, וגם הקורסים להבא במקומות אלו יתנהלו על ידם.

לדברי חבר-הכנסת ציזלינג על ההסברה
מלמעלה ברצוני לומר כי, אם הכוונה היא להסברה בעל-פה, הרי זה תופס
בתקציב הטנה לטן-הכל כ-100 אלף ל"י מתוך 690 אלף ל"י.

ההבדל בין הרצאות לכמות הסברה הוא בזה,
טהרצאה, הכוונה היא לאיש אחד, בלי לווי טל אמן וההוצאה היא רק הוצאות
הטעת האיש ואט"ל. כל המרצים עושים עבודה זו בהתנדבות, פרט לאלה
העובדים בקורסים לאזרחות או קורסים דומים. כמה להסברה עולה יותר.
טם מופיעים כמה אנטים, אמן ועוד.

כינוסים חטיבותיים, הכוונה היא לחטיבות
מקצועיות או חברותיות. למסל - הג"א, רופאים, מטטרה אטכנד.
לדברי חבר-הכנסת דיין על הטטטים, ברצוני
לומר כי זוהי פעולה חובה ביותר. אולם אם לחנוב על הצעתו להטריט
טטטים מתי העולים החדשים - מה הם היו ומה נעשו, הרי קטה מאד לצלם
בעייה, ולכלים עליה זה דבר העולה בכסף רב. כל הטטטים מיועדים מחוץ
לערים הגדולות ולחו"ל לטטובי העולים, וזוהי טעולה יעילה וחוטובה,
ויט לציין כי היא גם זולה.

הקורסים לאזרחות זהו דבר חשוב ביותר,
ואני אומר כי תווייה עמוקה היא לראות אותם 10-11 גלויות יוטבים
יחד; לראות מה הם כטהם נכנסים לקורס ומה כטהם יוצאים ממנו. הם לגמרי
אנטים אחרים, ואל נזלזל בחנוך המכוטרים, אני רואה זאת כחטוב ביותר.
אני מטכים כי הפעולות הנעטות אינן מטפיקות זדעתי. היא בכלל טיס צורך
בני"ט ממלכתי לאזרחות, אבל אנו עושים כל מה טאפטר לעטות במסגרת
התקציב הניתן לנו. אנו נעטה הכל כדי להגדיל את הטעוף הזה, כי יים
לנו אפשרות להעביר מטעוף לטעוף, ובמדה טנראה כי הנטון מצליח, נרחיב
את הטעולה. אנו רוצים לטדר גם קורסים לאזרחות לנטים באופן מיוחד.

קורסים לעובדי המדינה. עטינו נטיון טל
ימי עיון לעובדי המדינה, בן 3-5 ימים ועברו אותה כ-150 אט. דעתי
היא כי כל הדבורים על מנגנון המדינה והאזרח יהיו כגדר דבורים טתם,
כל עוד לא יקום בית-הטטר הממלכתי לאזרחות ויראה כתפקידו גם את חנוך
הצבור הזה של עובדי המדינה. אני אומר כי אט בודקים את רמתם מבחינה זו,
הרי רואים אמנם דכרי מעודדים, אבל רואים גם דכרים מדאי גים מאד ואטור
להזניח את הטטת הזה. את ימי העיון אלה אנו עורכים בטיתוף עם נציבות

שירות המדינה. זה עובקיה בעיקר בצד המקצועי ואנו בצד החברותי - עובד המדינה והאזרה, מבחינה חברותית. אני חייב לציין כי קיים דכאון פנימי רב בסרב עובדי המדינה מפאת הקטרוג הרב שהופנה אליהם במשך שנים, וזאת צריך לעקור מן היסוד.

ענין חוכרות ההסברה הוא חשוב ואנו

נרחיבו.

הקצבה למעולה בין ערבים - חלק מהכספים בכל הסעיפים יהיה מיועד לפעולה בין הערבים. אבל זה אינו פשוט ביותר. במסדר ראש הממשלה קימת מחלקה ליעוץ בעניני ערבים וכראשה עומד אדם בעל ערך - דיבון. הסדור בערבית הוא דבר אשר לא יסולא בפז ויש לו ערך בטביל שלום גורמים: הערבים בארץ הערבים בחו"ל וחלק מהיטוב העברי הדובר ושומע ערבית. המבויני בענינים אלה אומרים לי כי זהו הסידור המסובל ביותר והמביא תועלת גדולה ביותר בחו"ל. הפעולה השניה היא הוצאת העתון "אל-יום". אין פה טאלה תקציבית, אנו ניתנים את הכספים הדרושים, אולם אנו הוצאנו פעולות אלו ממסגרת מינהל ההסברה והעברנו אותן למחלקה ליעוץ, והאחראי עליה טוען כי מחלקתו היא ליעוץ. בלבד ולא לוצאה לפעל, אולם אני מקוה שבעייה זו תפתר.

מר ארנון ייענה על השאלה בענין מחלקת

המחקר ול לשכת העתונות.

מר ארנון: אחד מתפקידי הלשכה לעתונות הוא, לספל

בעתונאי חוץ הבאים לארץ. לעתונאים אלה

צריך לספק חומר רב, מאה קטנים טונים של החיים בישראל. יש צורך לברור את החומר ולטמור אותו על מנת שאפשר יהיה לתת לעתונאים מבלי שהוא יצטרך על כל נושא לערוך קצרה מיוחדת ולהטיג את החומר. כלומר, המדובר בריכוז החומר העובדתי על פעולות שונות בארץ פעולה נוספת מהמדור הזה מבצע - אנו מוציאים כולוטיין שבועי באנגלית לטימוס עתונאי - חוץ היושבים בארץ ולמסלוח לחו"ל. גם הכנת החומר עבור הכולוטיין הזה היא חובתו ותפקידו של המדור הזה.

א.מ. גניחובסקי: אני מודיע כי אינני מקבל את תשובתו של

המר ארן בקשר לסדור. אני מציע כי תבחר

ועדת משנה אשר תחקור את הענין הזה ותתקן את המגמים בסדור "קול ישראל", מבחינה זו שהזכרת. לא וכנעתי גם בקשר להרכב הפקידות של מינהל ההסברה, ואני מבקש תיקון בטוח זה.

היו"ר י. גורי: אם דיון - הרני מעדוף שהוא יחקרים במסגרת

ועדת הכספים ואני מבקש אתמר גניחובסקי,

אם יש לנו הצעות מעטיות, להביאן עוד בישיבה זו.

ח. אריאב: ברצוני לדעת מדוע אין זוכה אזרח לקבלת

תובה על מכתבו ל"קול ישראל".

פ. דיין: באיזו מדה מסתלם הסדור על-ידי רשויות

הרדיון אשר להרכב התכניות, חוטבני

שחלק רב מדי מוקדם לתכניות ג'ז ותכניות דומות, ויש לסנות זאת.

א. ציזלינג: לא קבלתי תשובה על הערתי, בקשר להסברה

מלמטה. לדוגמה: בתקציב מינהל ההסברה יש

לפעולות בקרב הסטודנטים - 5000 ל"י; בתקציב המדינה ארגוני נוער (אם כי זה ניתן רק לחלק מהם) - 12 אלף ל"י; לכל ארגוני הספורט גם יחד - 12 אלף ל"י - זה מראה על אופי ארגון ההסברה מלמטה - כיצד הוא נעשה. ברצוני להעיר הערה אישית - אני נאמתי בו עידה הקבוץ המאוחד בערך 30 רגע. אף מלה ממה שאמרתם לא נמסרה ברדיו, פרט לפני פסוקים שלא אמרת. אני מבקש תשובה על כך.

א.מ. גניחובסקי: אני מציע כח שירות הסדור יקדיש 3 פעמים

בשבוע 40 רגע לדף גמרה ושלום פעמים

בשבוע לדינים. הייתי רוצה סטודנטים אלה ייעשו בסעות מתאימות. לפחות פעם בשבוע תינתן הרצאה על "מהות היהדות". אני מציע כי יתקבלו בסירות הסדור לפחות 5 עובדים דתיים, אחד במדור החדשות. במנגנון מינהל ההסברה אני מציע שיהיו כמה וכמה אובדים הקרובים לעניני הדת.

היו"ר ב. גורני:

אם כך, אינני רואה שיש הצעה אשר אמר להעמידה להצבעה, כי אין פה הצעה להוסיף תקציב מסוים או לפהחיתו, אלא הצעות שהן ארן יביאן לתשומת לבו, וזה הכל.

ח. למדן:

אשר להרכב התכניות ב"קול ישראל", חושבתני כי זמן רב מוקדם לג'ז ולטורים קלוקלים,

ויש לתקן זאת.

ד"ר זינדר:

יש ב"קול ישראל" כמה וכמה תכניות "כבסקתך" - למוסיקה קלסית לחזנות, למוסיקה קלה ולג'ז, ועל ידי כך אנו מסתדלים לספק את בקשותיהם של כל חוגי הישוב. יש דרישה מצד הנוער למוסיקת ג'ז ואינני חושב שאנו צריכים לבזוז לה.

הטר ז. ארון:

קודם כל הערה כללית, אצלנו נוהגים יותר מדי להתלונן על "קול ישראל", וחושבני כי כאשר אין לעתונים על מה לכתוב, כותבו נגד "קול ישראל". אני לכמעטמי חושב כי יש לנו טירות טידור חשוב ביותר, אמנם עם דבקה חספוסים שיש לתקנם. הצעתו של חבר-הכנסת גניחובסקי, אם נקבל את כולן, תשלינה לנו ב-26 אלף ל"ו וסכום זה אינו נמצא בתקציבנו.

אשר לוועדת הקבוץ המאוחד - דעתי היא כי היה השתקפות הוגנת מאד בדרך כלל, ואינני יודע מדוע לא מציינים דבר כזה, למשל. אני בכלל דואג לכך שכנוסים וועידות מכל החוגים ישתקפו בצורה הוגנת בטדורי "קול ישראל". התלונה של ציזלונג - אבדוק, אשר למכתב שכתב חבר-הכנסת אריאב, בקשר להערב מווימת בטדור, בדקתי את הדבר ואמנם מצאתי כי היה זה טידור רע, וניתנו הוראות המתאימות כי דבר מסוג זה לא ייטנה.

אשר לארגוני הנוער, אנו לא עשינו דבר בקרב ארגונים אלה. אינני קובע בזה הלכה, אולם לפי טעה אין מינהל ההסברה נכנס לשטח זה.

אשר למוסיקת הג'ז - אני בכלל אינני פוסל את המוסיקה הזאת, זוהי אמנות, ואם הנוער דורש מוסיקה זאת, אינני רואה סבה לא לתתה לו. נוסף על כך ישנו סוג מסוים של נוער אשר מתוך רצון לטמוע את הג'ז טומע גם דברים אחרים וזה מביא תועלת רבה. אולם נתתי הוראה לשים לב למלות הטיד, התרגום וכד'.

אשר לטורים ומוסיקה עברית - עשינו השנה נסיון אחד של הזמנה אצל קומפוזיטורים עבריים של 8 קומפוזיציות לטורים עבריים, ומהם הצליחו מאד 4 טורים. הצעתי לאנשי הטידור כי השנה יבחרו כ-10 קטעים מהתנ"ך ונמסור לקומפוזיטורים לכתוב מנגינות לטורים אלה.

פרומ' בקי:

אמסור לחברי הוועדה פרטים מספר על תפקידיה ופעולותיה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. תפקידיה העקרי הוא, הכנה ופרסום של המספרים הסטטיסטיים הדרושים לצבור - לממשלה, לאדמיניסטרציה, לאנשי מדע - על האוכלוסיה, על החברה, על המסק לענפיו השונים - חקלאות, תעשייה, מסחר, כספים, עבודה, ועל פעולות הממשלה והמוסדות הצבוריים האחרים. על מנת להגיע להכנת המספרים האלה צריך לעבור דרך שלבים שונים - הטלב הראשון והקשה ביותר הוא טלב התכנון. אנו מקבלים דרישות רבות מאד להכנת מספרים סטטיסטיים בכל הנוטאים שהזכרתי ונוטאים רבים אחרים, והיות וידנו קצרה אנו צריכים לברור בין הדברים אשר ביכולתנו לעשות לבין אלה שאיננו יכולים לעשותם. על מנת להגיע לתכנית אשר תספק את המספרים האפשריים של גורמים, אנו נוהגים בדרכים שונות - מגע ישיר עם מטרדים ממלתיים שונים, עם גורמים צבוריים שונים; יש לנו ועדות אשר מבררות את הדברים בסטטיסטי שונים, ואנו באים כעת להציע הקמת מועצה מרכזית לסטטיסטיקה, אשר בה תהיה נציגות של כל האינסטטוסטים - גם של היצרנים וגם של הצרכנים - וסם תהיה אפשרות של פגישה חפזית, והיצרנים יוכלו לטמוע באופן מיטת-תונות, עצות, דרישות, של הצרכנים.

הטלב השני הוא - איסוף החומר. אנו נוקטים בטתי דרכים - מצד אחד אנו מנסים לנצל לצרכים של הכנת המספרים הסטטיסטיים את כל הרישומים הנעשים למטרות שונות על-ידי מטרדי ממשלה שונים. אולם כהרבה שטחים אין רישום אדמיניסטרטיבי מתמיד של החומר הנחוץ ואז אנו הולכים בדרך שניה וממלאים בעצמנו את התפקיד. דבר זה נעשה גם בקשר לעריכת רישומים סוטפים וגם בקשר לעריכת מפקדים. אנו ערכנו עד עכשיו - מפקד אחד של האוכלוסיה, אחד של החקלאות, מפקד התעשייה ויש עוד לערוך מפקד המסחר

והקירוצים. לאחר טאוספים את החומר, אנו מעבדים אותו, והיום יש לנו אפשרות לעשות את כל העבודים בצורה מכנית. יש לנו מכונות רבות המאפשרות לנו להכין את המספרים הסטטיסטיים, על סמך החומר שהזכרתי. הטלב האהרון והסופי הוא - פרסום המספרים. זאת עושים באופן טיטחי - פעם בשנה מפרסמים את הצנתון הסטטיסטי, הנותן מושג כללי על האספקטים המונים של חיי החברה, אוכלוסיה והמשק. פעם בחדש מפרסמים את הירחון הסטטיסטי, המחולק לארבעה חלקים. מלבד אלה יש לנו סידרה של פרסומים מיוחדים, אשר בה אנו נותנים סקירות על נושאים מפורטים שאינם נכנסים במסגרת הרגילה של הירחונים - חומר חד-פעמי, מחקרים חד-פעמיים וסקירות על מתודות בהן מסתמלים להסגת המספרים בטחנים שונים. לאחרונה הוספנו עוד פרסום - בצורה מראות הכלכלה בישראל. הוא נועד לתת דוקא לאנשי הממלה, הכנסת, לאנשים שאיך להם האפשרות והזמן לקרוא את כל החומר שאנו מפרסמים מדי חדש - תמונה על מהלך הענינים במשק ובחברה הישראלית. "מראות הכלכלה" כולל שני חלקים - מצד אחד אינדקסים של טפסים חדשים ומצד שני אנו נותנים מדי חדש סיכום של מעולות חד-פעמיות או סנתיות על האספקטים הונים של חיי ישראל.

(המשך הישיבה - ראה א.פ.)

לפני כן רשמה רט.

אפ.

פרופ' במי: (המסך)

אנו חושבים שעלינו לתת גם מספרים סיבטטיים כלליים. פרטום המספרים הכלליים התפתח בהרבה. מ-450 עמוד ב-1949 הגענו ל-3600 עמוד ב-1954. אנו נמצאים תמיד בין שתי בקורות נוגדות: מצד אחד אנשים שאינם מעוניינים בענף מסויים מוצאים סאנו ספרטטיים יותר מדי חומר באותו ענף; ואלה שמעוניינים בכך אינם טבעי-רצון מהחומר שאנחנו נותנים.

לדעתנו עלינו לתת גם מספרים סיבטטיים, ואותם אנחנו רוצים לתת בשתי צורות: אחת לשנה אנו רוצים להגיע למערכת מספרים סיבטטיים שיטקפו את המצב במסך בכללותו. בשנה האחרונה הקימונו בלסכה הטרכזית לסטטיסטיקה יחידה שעבדה על מדידת המסך ובחודש הבא תפרסם סקירה על ההכנסה הלאומית וההוצאה הלאומית בשנים 1952/53, ואת הסיטות שלפיהן אפשר בכל שנה להגיע לסקירות אלו.

מצד שני אנחנו מרגישים שיש צורך חשוב ליצור אינדיקטורים כלכליים כדי לעקוב אחרי התמורות הטובות בענפים הטובים של המסך. דוקא בשטח זה אנו מרגישים עדיין ליקויים גדולים. בעוד שיש לנו חומר טובי רצון בשטח החקלאות וכו' - ביחס לתפוקה - אנו מרגישים ליקוי בשטח התעסיתי. היה זמן שקבלנו חומר שנתן לנו מושג על הייצור התעסיתי בכמה וכמה ענפים. היום, עם הסרת הפיקוח אין לנו כל ידיעה על הייצור התעסיתי, פרט לשטח המזון; והגענו למסקנה שיש ליצור מערכת אינדקסים לייצור התעסיתי. זו אחת המטרות של התוספת בתקציב. את המפקד כבר עשינו, אבל טלבד תמונה חד-פעמית זו אנו רוצים שבכל חודש תהיה אפשרות לעמוד על התמורות בייצור התעסיתי. לסם כך באנו בדברים עם ההסתדרות, עם התאחדות בעלי התעסיה וגורמים אחרים. מנינו ועדה ציבורית אשר מסייעת לנו הרבה, ונקבל מדי חודש בערך סאלף מפעלים תעסיתיים ידיעות על הייצור של המוצרים העיקריים.

בשטח התפוקה אנו רוצים גם להכין מדדים של הפדיון המסחרי, וברצה גם לקבל חומר על סלובאות.

בשטח התעסוקה אנחנו רוצים אחת לשנה לקבל תמונה על מצב התעסוקה והאבטלה, על סמך סקר של האוכלוסייה, כדי לדעת מה היחס בין האנשים שבטובע מסויים היו עסוקים או לא היו עסוקים, ובמה כל אחד היה עסוק - באבחנה בין עולים חדשים ותושבים ותלמים. טלבד זאת אנו רוצים במסך השנה לקבל אינדיקטורים חדשים של התעסוקה בתחבורה, בסירותים ואולי בחקלאות. אם תהיה לנו אפשרות לקבל פעם תמונה כללית מסקר כוח האדם ובכל חודש לדעת על התמורות בענפים הטובים - נדע מה המצב.

בשטח המחירים יש לנו אינדקס המחירים הסיטוניים, שהוא רע מאוד. לא היתה לנו אפשרות לשפר אותו. אנחנו רוצים בשנה הבאה להחליף אותו באינדקס שיתן לנו אפשרות לעשות דפלציה של המספרים על ההכנסה הלאומית. מצד שני אנו רוצים לבדוק את סדר המחירים לצרכן מחדש, כי אנו מרגישים שהוא התייטן בינתיים.

ב-1952 הינו רק בתחילת התהליך של העליה החדשה, ועם שינוי הרכב האוכלוסייה סאז אנחנו מרגישים כי דרכי הצריכה של האוכלוסייה השתנו בהרבה ועלינו לבדוק זאת. כאן חלו שינויים יסודיים: מטסק תחת פיקוח עברנו למסך חפטי, ולכן אחת הדרישות שלנו להגדלת התקציב, היא דוקא כדי שתהיה לנו אפשרות בשנה התקציבית הבאה לערוך מחדש מחקר יסודי לסם בדיקת הסדר.

המחשבה היא, להוציא מדגם של כסלסת אלפים מספחות ולקבל מהן ידיעות על הכנסות והוצאות שלהן במסך שנה, ועל סמך זה לבנות מחדש את סל הצריכה אשר מטסק בסיס למדד. פעולה זו תיעשה לפי הכללים של תורת הדגימה המודרנית, וניעזר בכל התכנון של הפעולה הזאת על-ידי ועדה ציבורית שבה מיוצגים האינטרסים העיקריים הטעוניינים במדד. ואם יבוא אישור לתקציב שבקסנו, אנו מקוים טנוכל לבצע בשנה הבאה את הפעולה העיקרית של איסוף החומר - כך שבשנה אחרי כן נוכל לערוך את האינדקס. דדיטנו היתה ל-200 אלף לירות, אבל המטסלה הקטינה את הסכום ל-120 אלף לירות. ואני צריך

להביע ספיקות מסויימים אם התקציב הזה יספיק.

פרופ' סמבורסקי: אני סניח שחברי הוועדה קבלו את חוברת ההסברה שלנו, ועל כן לא אאריך בדיבור. פעולות הטוענה הן פסיפס של כמה פעולות טעשיות בטוח המדע, ואזכיר ארבע החטובות ביותר: א) מחקר שיטותי. אין די מחקר שיטותי במדינה הזאת; ב) טירותים. אנחנו מגישים טירותים מדעיים. למשל, בעזרת המכשירים המדוייקים שלנו אנחנו מסתדלים לעבוד יחד עם המכון לפריון הייצור, כדי להגדיל את דיוק המדידות בבתי-החרושת. ג) יזמה להקמת מפעלי מדע וסיוע להם. בסנה האחרונה הקיטונו את מרכז המחקר בבאר-סבע והרחבנו את המוסד לפרסומים מטלתיים. ד) תיאום: אנחנו מתחילים הסנה - וזה יקח קצת זמן - לדעת מה נעשה בכל המטרדים בטוח המחקר השיטותי. אנו מארגנים את הדבר במסדר החקלאות תחילה. זאת אומרת, נארגן פעולה שתביא לידי כך, שסדי סנה בסנה נדע מה נעשה במטרדים במחקר השיטותי. אפילו אגף אחד אינו יודע מה נעשה באגף סני. זו פעולה ענפה שתקח זמן רב, אבל התחלנו להפעיל אותה ואני יכול לציין בסיפוק רב את היחס היפה של מנהלי מטרדי המססלה בענין זה. ראינו דוק במסדר החקלאות תגובה מאוד חיובית. בנוגע למחקרים עלי להזכיר עוד, שהם מתואמים ומתוכננים בוועדות סונות.

מסדר החקלאות פנה אלינו בעניני מזון. סל המזון של האוכלוסיה יכול עוד להסתנות בטסן הסנים הקרובות, והבעיה היא בידי אנטי מדע שייצעו למסדר החקלאות באיזה כיוון צריך ללכת. הדבר תלוי בתיאום של מוסחים ובזאת אנחנו עוסקים עכסיו.

היו"ר י. גורי: חברי הוועדה יכולים להציג שאלות על פני הסטח כולו.

א. ציזלינג: בענין הגנזך והספריה, מה עם ענין הפרסום של פרסומי המססלה? פעם הוצאתם חוברת על פרסומי המססלה. במטרדים סוננים מודפס חומר רב, בדפוס ובסטנסיל, ואין אפשרות לדעת מה יש ומה אין. באחד הביטורים שהיה, דובר סעל פי דין צריך היה לסלוח את כל הפרסומים הנה. טפלנו בהסגת הטיסה ונאמר באחד הימים כי הדבר הוסדר והגנזך יוציא רטיטה באופן קבוע. אני מבקש לדעת אם באמת הענין מסודר, או איך יסודר.

מה קרה לתערוכת כיבוס המסמה? - הוסקע בזה הון עצום. מה גורל ההסקעה הזאת?

אסר ללסכת היועץ לעניני ערבים והוצאות לעניני ערבים שיסנעם בתקציב מסדר ראש המססלה: פה קורה דבר טענין. כטעם בכל פעם מטיבים לנו שתי תסובות בעניני ערבים. פעם אומרים סאין הפרדה של החסבון. כטאני רואה סכום קטן, אומרים סזו פעולה סיוחדת. ואני שואל: מה הן הוצאות לעניני ערבים בתקציב מסדר ראש המססלה ולמה ללסכת היועץ לעניני ערבים? המדובר בפנים הארץ ולא בצד המדיני. על סום מה לנהל פעולה בנפרד?

אני רואה את הפעולה בעניני הערבים כטיטה פסולה; אבל אני שואל לטיטה כפי שהיא פה, בתקציב הזה.

אני מעריך טאד את פעולת המחלקה לסטטיסטיקה ואני יודע טעיקרה נעטה באופן חיובי, טוב ומסמס חלקים סוננים של פעולתנו. אני מבקש לדעת מה זה מדור לחסבונאות לאומית. שטתי לב לפרסומים הנוספים. אני מעריך טאד את הפרסומים שהיו בזמן האחרון, ואני רוצה להפנות תסומת-לב לשתי שאלות טעד עכסיו לא באו לידי ביטוי מספיק.

אני שואל לענין הנוער. כטאנחנו רואים את סקר כוח האדם - אני חוטב טאחד מהדברים החסורים במדינה, הוא חוסר זאגה לגורלו של הנוער הגדל בארץ והנוער העולה. כדי לדעת את התמונה, בכל פעם מתעורר איזה ויכוח - באיזו טידה מתטלא חוק ללסנד חובה, מה המצב של נערים עובדים ושאלות דומות; מה גורלם של אלה טאינם לומדים ואינם עובדים גם יחד? אם כתוב אזלכם טעיף סיוחד: מחקר למקרים בלתי צפויים, הייתי רוצה טזה יהיה צפוי וטנפרס טעיף

מיוחד למחקרים על מצבו של הנוער ומעמדו.

אגב, הכרחי להבריל בכל פרטום סאתם נותנים בענין זה, את ענין הגיליים. אתם קובעים את הגיליים לפי הגדרות מקובלות. אנחנו איננו יכולים להסתפק בזה. אנחנו צריכים חלוקה יותר מפורטת גם לפרטוטים לציבור.

אינני יודע מה המחקרים בסטטיסטיקה כלכלית. אני רוצה להציג ענין של חלוקת העושר של מסים וסירותים ציבוריים במדינה בין מעמדות וחלקי אוכלוסיה. זו בעייה גדולה וחמורה, אבל אנחנו מגיעים לזה - סטתמצב תוצאה לגורלנו המדינה והכלכלי גם יחד. אני סבור שחלק מהאוכלוסיה רדבץ תחת נטל סאינו יכול לעמוד בו, והוא יהרוס את החקלאות ואת יטובי הספר, ואני חוסב שהכרחי מחקר אוביקטיבי בענין זה. הייתי רוצה לפחות ססני דברים אלה יהיו כלוליים במחקר סייעסה, נוסף לדברים שנעשים.

אני מבקש לדעת איזה חומר יס אצלכם, סאיננו מגיע לכלל פרטום - אם יס דבר כזה. מה גורל עבודות שנעשות ואינן מתפרסמות בציבור? בידי מי הן נמצאות ובאיזו צורה? סאלה זו מופנית למסרד ראס המטסלה בכללו, כי אנו מקבלים עכסיו פחות מחקרים פנימיים ססטינו מקבלים בעבר. אני רוצה לדעת מה נעסה במסרדי המטסלה הסוגיים ואיננו מגיע אלינו. אולי היה הגנזך עוזר בזה, על-ידי פרטום חומר שופיע בדפוש ובסטטסיל.

כסעיינתי בחומר ראיתי שהיתה פעם הקצבה למכון לחקר דעת הקהל ועכסיו היא נטחקה. אני בטעתו עוררתי סאלות בקטר למכון הזה. אם בעבר הרבו כל כך להסביר לי למה זה חסונ, אבקס עכסיו לדעת מדוע זה לא חסונ. אני רוצה לדעת מה גורל המכון הזה ומה גורל התקציב הזה, לאו דוקא טטום סאני סערער על המחקרה.

היור י. גורי:
אני סותף לסאלה אחת של ח"כ ציזלינג ולמטאלתו בנוגע למחקר על עוטס הססיים הסוטסלים על חלקים סוניים של הציבור. עוטס הססיים זה ענין אחד, ועוטס הסירותים הסוטסלים ביחוד על היטוב החקלאי, זו בעייה בפני עצמה. רצוי גם לדעת, כחלק מהמחקר הזה, סיתן תטוכה מלאה על יכולתם הכלכלית של חסיבות סונות של האוכלוסיה וסיסייע לתכנון מדיניות ססיים צודקת ונכונה: גם כיצד מחולק הרכוס במדינה. אני טניח טיס בענין זה חומר רב בידי מחלקות ססטליות סונות, כמו הארנונה, מחלקת הגבייה של ססי רכוס. זה אחד מתפקידיה של אלסכה המרכזית לסטטיסטיקה - לקבל לידה את החומר הזה, לעבד אותו בצורה מחקתית סאירת עיניים וסטלימה את הפעולות הנעשות על ידי כל מסרד מטסלתי לחוד.

בדברי ההסבר נאמר, שהמועצה המדעית במחקריה מטתפת פעולה עם מסרדים סוניים. ברור לי שהו סיתוף הפעולה עם מסרד הפיתוח והחקלאות; לא כל כך ברור לי שהו סיתוף הפעולה עם מסרד הבריאות, וכאן בדצוני להציג סאלה. קיימנו במסגרת הבידוריים על התקציב, דיון על תקציב מסרד הבריאות והתעככו בהרחבה על זיופי סזונות ועל הנזק שהדבר גורם. נטסר לנו מה הן הפעולות שנעשות על-ידי מסרד הבריאות, וגם הוטבר לנו סזוהי סערכה קסה מאד. סאלה היא, אם בטסח זה נעטה משהו על-ידי המועצה המדעית, כדי להעמיד בפני הכנסת, בפני המטסלה, בפני העם כולו את הבעייה הזאת באטפקט יותר רחב.

אני מתכוון לא רק לזיופי סזונות; אני מתכוון לסאול, אם המועצה המדעית עוטקת במחקרים בטסח תזונת העם כתנאים האקלימיים המיוחדים של הארץ הזאת, של מצבה הכלכלי ובאיזו טידה זה בא לידי ביטוי בסיתוף עם מסרדים אחרים ובמחקרים המיוחדים הנעשים על ידה במיסרין.

ס. לונז:
אני סבור שכמה נתוניים, כפי שהם מתפרסמים יס בהם כדי להטעות את הציבור. על כל פניים אני בזמן הראסון הייתי סבור אחרת לגבי מספרים שקראתי. אם אקח סרד התעסוקה בתעסיה, הרי מספרים אלה היו בערך במצב של עמידה בדרך כלל, וזה היה מעורר בי תמהון - כי ידעתי סנוצרים ספעלים חדסיים, ואילו המרד היה בערך במצב סטאטי. אחר כך הוטבר לי סטספרים אלה

א.פ.

מתייחסים למספק קבוע של מפעלים. אם זה נכון, יש בזה כדי להטעות
כי הדבר אינו טוסנך בגופי החברות שאנו מקבלים, וחברי כנסת רבים
בנאותיהם עמדו על כך - שהנה אין גידול בטוח זה; בעוד שהמציאות
היא הפוכה.

לפי מספרים שלכם יש הסנה ירידה מסוימת
בייצור הירקות לעומת הסנה הקודמת - מחוץ לתפוחי-אדמה. מני ספקר
בזה. מדוע? - כוח הקניה הסנה לא ירד. האוכלוסיה גדלה במידה מסוימת.
מחירי הירקות ירדו. אילו הנתונים האלה היו נכונים - שיך ירידה -
הרי נוכח ריבוי האוכלוסיה צריכים היו המחירים לעלות. כל עוד היה
פיקוח, צריך להניח שזה ביטא במידה רבה את המצב. אם אין פיקוח
ויש רוכלות, וקשה להעריך את היקף המכירה על-ידי רוכלים - טוב יש
בזה כדי להטעות.

האם המועצה המדעית עוסקת בסקר הכוחות
המדעיים העומדים לרשות המדינה והכוונה מסוימת שלהם? אם יש לנו
במידה מספיקה סטודנטים למקצועותיהם וכיצד לכוון זאת.

מדוע לא גדל תקציב המועצה המדעית,
אלא אף פחת לעומת הסכום שהוקצב בסנה שעברה?

פרופ' בקי:
לשאלת ח"כ ציזלינג, בענין הנוער:
מחקר סטטיסטי בעניני הנוער יכול להיות
דבר חשוב מאד, ואנחנו באמת מעונינים מאוד בבעיה זו. אספנו חומר
רב למדי בשאלות הנוער, אבל לא בצורה סרוכות והדברים באים לידי ביטוי
בענפים סונים.

בטוח החברתי אנו עומדים לתת חומר על
הנוער בשלטה כיוונים - סנים חיוניים ועוד שלילי. בטוח זה אספנו
חומר רב על הסטטיסטיקה החינוכית. עומדים לפרסם סטטיסטיקה מפורטת
על בעיית הקליטה הלשונית בארץ. הכיוון השלילי, זה כיוון העבריות.
בטוח עבריינות הנוער אספנו חומר רב למדי אבל יש לנו קטנים מסוימים
בפרסומו ואני מקבל שנתגבר על כך.

בטוח הכלכלי פרסמנו חומר מסויים בחוברת
של כוח האדם, אשר מכילה מספרים ארעיים. אנחנו נמצאים כעת באמצע
העיבוד המפורט של החומר, ותוך שלשה-ארבעה חדשים תופיע חוברת כזאת
עם חומר רב למדי.

כשהמדובר על חומר שנאסף בצורת דגימה,
איננו יכולים להרשות לעצמנו לפרט יותר מדי את המספרים הסטטיסטיים
כי אחרת מטענותם היא די מפורקת. יש לנו בעיות די חמורות. כאן
נתנו פירוט כוח האדם האזרחי. אילו נכנסנו לכיוונים בפירוטים אחרים
וגם לפי גילים, היינו מפרסמים חומר סמדינה במצבנו אינה יכולה לפרסם.

אני חושב שההצעה, של ריכוז כל החומר
בנוגע לנוער במחקר שיראה גם את הצד הדיסוגרפי, גם את הצד הכלכלי
וגם את הצד החברתי, נראית מענינת מאד. אבל לצערי, בתוך התכנית שלנו
אין מקום לדבר הזה. אם הכנסת תהיה מעונינת להוסיף הקצבה לדבר זה,
אני חושב שהלסכה ברצון תקח על עצמה לערוך מחקר סטטיסטי אוניקטיבי
על הנוער, ותרכז את כל החומר העובדתי בטוח זה. אני צריך לקבוע
שאותם סכומים של המחקרים הכלכליים שבקטנו בתקציב, נועדים בעיקר
לדברים שנקבעו. הסעיף של הבלתי צפוי אינו כלל סעי. אנו רשאים
להוציא עד 50 אלף לירות בתנאי שנקבל 49,400. זאת אומרת, אם ימצא
מסוד שירצה לממן מחקר כזה, הלסכה ברצון תקח עליה את התפקיד הזה.
אני מוכן לקבל הצעה זו לתשומת לב לקראת התקציב בסנה הבאה. אם
תהיו מוכנים להוסיף לנו סכום מסויים לעריכת מחקר כזה, נעשה זאת
ברצון. אם תתפקד רק בכיוון של דוקומנטאציה סטטיסטית על מצב הנוער
במדינה, אני מניח שזה יכול להיות ענין של בין 10 אלפים ל-20 אלף
לירות.

אני מבין שגם ח"כ ציזלינג וגם ח"כ גורי
היו רואים ברצון מחקר סטטיסטי על בשל המסים והשירותים על השכבות
הסונות. כאן אנחנו נכנסים לסנה שבו הייתי רוצה, שתראו את הקטנים
הגדולים שבהם אנחנו צריכים להילחם כדי לבצע מחקר מסוג זה. היינו

א.פ.

יכולים לעשות בטוח זה הרבה יותר ממה שאנחנו עושים. הסטטיסטיקה הפיסקאלית שלנו אינה עומדת עדיין על רמה, ובשנה זו נסתדר לפתח אותה ולעשות עיבודים הרבה יותר ספורטיים של מטיים.

כשאנחנו נכנסים לסטטיסטיקה של מטיים, אנו נכנסים לטוח שאנחנו צריכים לסכם, לצערי, סקרים פלוס סקרים וסזה להוציא את האמת. כשאנחנו מקבלים חומר על התמונה של אנשים טובים לארכי מטיים, לעתים קרובות אין להסתמך עליו. אנחנו צריכים להביא את החומר לציבור, אבל איננו יכולים לטמון את ידנו עליו. מטפטים הבנים של החיים הכלכליים עדיין אינם באים לידי ביטוי מספיק בסטטיסטיקה דוקא מיום שיש לנו הרגשה, שאם אנחנו ניגשים באופן יסיר לאוכלוסייה ומבקשים תשובות, אנו מקבלים חומר לא נכון.

לכן הבעיה כאן הרבה יותר קשה. בכל אופן אצביע על כמה אפשרויות קיימות, מנסים כעת לערוך בעזרת הטכניון חקר על הכנסות מספחות דרך דגימה. מה שהייתי רואה כדבר אפשרי הוא זה: אנו צריכים לבצע, בשביל ביטוח האינדקס, מחקר על הכנסות והוצאות של מספחות הפועלים. אני חושב שבלי טאמץ גדול נוכל בטקביל לקבל גם ידיעות על הכנסות והוצאות של שכבות אחרות - של העצמאיים. אילו הצלחנו לערוך מחקר שיטתי של כל השכבות במדינה, לפי שיטה אובייקטיבית, ייתכן שהיינו מקבלים מספרים שהיו יכולים לעזור לנו. אני חושב שאם ניגשים באופן אובייקטיבי למחקר בה אנחנו קובעים שהמטרה היא לקבל ידיעה על הצריכה של המספחות השונות, ועושים את הדבר לא בצד פוליטי, אלא מבקרים באופן שיטתי במספחות במטח כמה שבוועות ובדקים את תקציביהן; באופן זה קיימת בכל אופן אפשרות לקבל תמונה, שתתן לנו דבר מה. דוקא אם לא תהיה הדגשה של חקר המטיים, ייתכן שמחקר זה יכול לתת דבר מה בטוח זה. אנחנו הצענו את המחקר הזה בתקציבנו; הצענו סיוסיופו 25 אלף לירות לתקציב, אבל הסכום נמחק. מלבד זאת נסתדר לעבר בצורה הרבה יותר מעמיקה, ממה שהדבר נעשה בעבר, את הסטטיסטיקה של המטיים.

וכאן אני בא לבעיה של חקר הרכוש. זו בעיה חשובה מאד, אבל טוב יש כאן קסיים גדולים מאד, שאין למעט אותם ביחס לקבלת אינפורמציה נכונה. עד כמה שידוע לי מתנהל כעת מסא-ומתן על מיכון של כל רישומי הארנונה, ובדרך זו נוכל לקבל אינפורמציה.

אשר לחומר סודי אצלנו, וחומר שאינו מתפרסם: יש אצלנו חומר שאיננו מתפרסם, והוא שייך לסלסה סוגיים: יש חומר שהוא יותר סודי מפורט סכדי שנוכל לפרסמו. זה חומר שדרוש לעבודה של מסרדים מסוייטים או של טומחים מסוייטים ואיננו מפרסמים אותו מסיבה של חומר תקציב בלבד, אולם הוא עומד לרשות כל המבקש לעיין בו.

סוג שני, הוא חומר מפגור, סוג שליטי: חומר מסוייטים שהוא סודי. באי-אלו נקודות אנו מקבלים הוראות בנוגע לבטחון הסדינה, אבל אלה הם עניינים די מצומצמים. אין חומר רב שאיננו מתפרסם בגלל סיבות אלו.

המדור לחשבונאות לאומית: אני מודה כי הסם איננו ברור, ונתנו ליחידה זו את הסם: יחידה למדידת המסך הלאומי. זו יחידה העוסקת בענייני הכנסה והוצאה לאומית.

בענין הנתונים העלולים להטעות את הציבור: זו בעיה כללית של הסטטיסטיקאנים. אין חומר סטטיסטי שיהיה סדוייק במאה אחוזים. בכל המדינות תמצא תמיד אי-אלה מגרעות, חומר סטטיסטי שמבסס על תשובות שאתה מקבל מבני אדם, מטבעו אינו יכול להיות סדוייק בטלואו, ואנו מסתדלים במבואות לפרסומינו להצביע במידת יכולתנו על הגבלותיו של חומר זה. יש לנו רק בקשה לקוראים - שיקראו את המבואות שאנו מפרסמים.

התכנית שלנו, בקביעת המדד לתעטוקה בתעטיה היא, לתת מדד עדכני, ולשם כך צריך שתהיה כרטיסיה מתמדת של כל המפעלים התעטייתיים במדינה ונוכל בכל שנה להכניס את המפעלים החדשים. הדבר הזה נמצא כעת בהכנה, אבל אין הענין קל, ורק מסיבות טכניות לא הוצא הדבר לפועל. אנו מקוים להגיע תוך שנה-שנתיים

א.פ.

לכרטיסיה זו, שמטנה תהיה לנו אפשרות להגיע לאינדוקסים.

אני רוצה לציין שהאנשים שמטמטים במסטיסטיקה לא תמיד יודעים להבחין בין פגמים באחוז מסויים וביטול גמור של מכסיר. אם טעריכים את הפגמים במידה נכונה, יודעים שעד לגבול ידוע אפשר להתמס בטכסירים אלה; אבל אין ההודאה בפגמים מסוייטים צריכה להביא לידי ביטול גמור של הטכסירים. במדד ייצור התעסיה שאנו עומדים לארגן, הכנסנו את המפעלים החדשים.

בענין המסטיסטיקה של ירקות: החומר שנמצא בידנו הוא חומר של הסיווק המאורגן. קשה מאוד להגיע למסטיסטיקה שוטפת גם של הסיווק שאיננו מאורגן. אני מסכים לדבר זה עלול במידה מסוייטת להטעות. אם אנחנו אומרים שהמסטיסטיקה היא של סיווק מאורגן, צריך לדעת שאין היא חורגת ממסגרת זו.

פרופ' סמבורסקי:

ח"כ גורי טאל שאלה בענין סיתוף הפעולה עם מטרדיים אחרים, נפרט עם מטרד הבריאות. אנחנו מסתפים פעולה עם מטרד הבריאות, העבודה והדואר באופן מיוחד, על-ידי כך שאנו מארגנים ועדות מדעיות שמחליטות על חלוקת תקציבי המחקר שלהם. בנוגע למחקרי תזונה, אולי ידוע לכם שארגנו לפני ארבע שנים את סקר התזונה שעשה פרופ' שטראוס ושכעת הופיע החלק השני שלו. כעת מסמנת קרן פורד את הפעולה, בהמשך למה שהתחלנו. לעומת זאת התחלנו לבדוק יחד עם מומחי מטרד החקלאות את שאלת של התזונות בכללותה, ושאלות דומות כאלה, בנוגעות לאקלים וכו'. לדאבוני לא נוכל למלא את כל תביעות מטרד הבריאות, בגלל חוסר תקציב.

אשר לסקר כוח אדם מדעי: אנחנו עוסקים בזה והכיננו לפני כמה חדשים את הסקר הראשון, והעברנו אותו למועצה המדעית. הויכוח במועצה עוד יימשך. לפי דעתי לא עשינו עד עכשיו בכלל שום דבר. צריכים לכוון את הצעירים שלנו בכיוונים שהמדינה זקוקה להם. איננו רוצים לפגוע בחופש האקדמי אבל כדאי לכוון - על ידי סטיפנדיות ועל-ידי אמצעים מסוייטים שאינם בבחינת כפייה. מליאת המועצה המדעית תדון בטאלה זו ונטכס עצה איך לעשות זאת. אני חושב שנעביר את סקר כוח האדם לחוג יותר רחב, ואם חברי הועדה ידרשו נוכל לסלוח להם את החומר.

אני מודה על הטאלה בענין התקציב: -

מדוע לא גדל התקציב? מטרד ראש הממשלה בלחם בענין זה עם האוצר. יש טאלה של כיוון המועצה. האוצר טוען שאנחנו צריכים רק לתאם, אבל תיאום זה מלה ריקה אם אינו כרוך בביצוע עצמי והענקת הענקות למוטדות שמעוניינים לעבוד בטח זה. אילו מ-50 עבודות הדוקטור שנעשות כל שנה בארץ, היו רק עשרה אחוזים נעשות בהכוונתנו, היה זה היסג ניכר. אני חושב שטאלה זו תמצא הד בסנה הבאה, כשנגיש תקציב אחר.

ג. יערי:

בענין הגנזך: במידה שידוע לי, הדבר בוטל מפני שזה חייב עבודה רבה מאוד. פרסומים יש למכביר. הדבר בוטל מפאת מחסור בכוח אדם. אני עוד אבדוק את הדבר.

תערוכת "כיבוש הסמטה" - זה דבר בוכהלטרי ובא-כוח האוצר יוכל להטיב על כך. ידוע לי שאת התערוכה המתמדת שנשארה, מחזיקה קרן-הי סוד.

אשר ליועץ לענייני ערבים - התפקיד

הברור הוא, תיאום של כל מי טעוסק בענייני הערבים. כל אחד פועל בנפרד וזו מטריה עדינה. השנה יש בסיון להרחיב את עבודתו של היועץ, על ידי כך שהוא כולל גם את חלק ההסברה לערבים. הוא גם מנסה להכין קאדרים מיוחדים שיוכלו לעשות את עבודת התיאום.

הקצבות למכון לחקר דעת הקהל: מטנה לסנה סעיף זה הלך ופחת הדבר אופטר על-ידי כך, שבינתיים מכון זה הוכר ברבים והתבסס עד כדי כך שכל מיני קרנות מחקר הפועלות בארץ נעזרו בו. זה גם איפטר להם להביא מכונות לעיבוד מסטיסטי, ולאחר שראינו שהם התבססו ועומדים על שתי רגליהם מבחינה אדמיניסטרטיבית, לא מצאנו צורך

א.פ.

להסטיך בזה. יחד עם זאת אנחנו עומדים אתם במגע קרוב ועוזרים להם להתגבר על בעיות אדמיניסטרטיביות ועל בעיות אחרות, בסידה שאין הדבר נוגע לתקציב. יש לציין שבמכון זה התלכד חבר עובדים מאד מעניין.

היו"ר י. גורני:
בדברי ההסבר בעמוד 54, בענין מרכז טיכון סרדי, נאטר כי ישנה הנהלה מורכבת. אני מבין שיש ועדה לתיאום, אבל אם פועלת הנהלה, פירוש הדבר שזה מוצא טכנולוגיה מסוגרת של אדמיניסטרציה הכפופה לטרסטריים. מה הן הבעיות הסיוחדות של המרכז הזה, המחייבות להסתית את פעולתו על עקרונות אדמיניסטרטיביים סיוחדים?

ג. יערי:
עד כמה סידוע לי הנהלה כזו, כשהיא פועלת כהנהלה - על ידי זה היא גם מדריכה את המכון בעבודתו ודואגת לכך שהענין יתנהל בצורה מסקית.

ח. אבו-סוב:
בכון שזה גוף נושא את עצמו, אבל אני יודע שמבחינה אדמיניסטרטיבית הוא כמעט לא טובה משירותים מסלתיים אחרים. לגבי עבודה יום-יומית יש מנהל עבודה. זו ועדה מייצגת ולא יותר.

סדרי ההצבעות על התקציב

היו"ר י. גורני:
אני רוצה להזכיר לחברי הועדה, שהתעוררה אצלנו שאלה בנוגע להצבעה. אנחנו טיפנו את כל הדיונים, והתעוררה שאלה אם אפשר לגשת להצבעות בטרם נתקבל חוק התקציב בקריאה ראשונה במליאת הכנסת.

פניתי בענין זה ליועץ המספטי והוא ענה שאינו רואה טניעה, שהועדה תצביע הצבעות ראשונות נסיוניות, שתאטר אותן אחר-כך - אם בהצבעה אחת סקיפה ואם בהצבעות חוזרות. השאלה היא, אם החברים סעוררו את השאלה הזאת נחה דעתם על-ידי תשובת היועץ המספטי ואם לאו.

ח. רובין:
מה שכותב היועץ המספטי אינו אוטר ולא כלום. הכל אפשר לעשות, כשזה טוטום. אני לא הציע את הצעות בהצבעות הנסיוניות. אני אציע את הצעותי רק בסעת ההצבעה הסופית. אני יכול להמציא את החומר לידיעת היוסטרואט כבר קודם, אבל אבקט ממנו לא להצביע טום הצעה שלי בהצבעה נסיונית.

היו"ר י. גורני:
אין ליו"ר כל ענין לעיין בהצעות, אלא לצורך מעסי - אם אני יכול להביא אותן להצבעה. אם לא כך, אני יכול להזדיין בסבלנות ולחכות עוד כמה ימים. אבל רציתי לסאול את ח"כ רובין באופן הכן ביותר, ואפילו החברי ביותר: בסביל מה זה נחוץ? הענין הוא בזה, שלאחר טעטינו עבודה גדולה מאד, של עטרות יטיבות - עטינו מלאכה נאה, לדעתי - אנחנו מתקרבים ל-28 במרץ. יש להכין את התקציב, להדפיס את ההסתייגויות ולטיץ אותן. ברור שאי-אפשר להסאיר את זה לרגע האחרון. אינני טוכן לסלול עמידה על המסטר בענינים פרוצדוראליים, אבל אינני רואה את ההבדל בין הסדר המוצע הזה ובין הצבעה אחרונה מססית, כי מבחינה ענינית אין הבדל.

אנחנו דנים על כל הצעה, כאילו הוצבעה סופית, אלא אנחנו סקייטים אחר כך הצבעה פורמאלית וכללית, לאחר שהכנית העבירה את התקציב. לפי דעתא אין זה פוגע בטאוסה לא מבחינה מהותית ולא מבחינה פרוצדוראלית, וקצרה בינתי להבין למה צריך להכניד בענין זה. אם אראה שזה מביא איזה טהוא נזק מבחינה ענינית, או שזה פוגע בזכויות של מיעוטים, אולי אסתכנע על-ידי ח"כ רובין. אבל לפי דעתי זה לא גורם כל נזק, לא לענין ולא למיטהו אחר, ולא תהיה לי ברירה אלא לפנות בענין זה לוועדת הכנסת.

ח. רובין:
ההצעה האחרונה שלך רק טוכיחה טענדתי נכונה. לא ייתכן סכללי הפרוצדורה להפכו כל פעם, כשזה נוח לרוב. אני לא חייב לתת את ידי לפרוצדורה מחוסרת

א.פ.

טעם ענייני, מתוך זה שהמטלה לא גמרה בתוכה טבועיים לפני כן את
המטא-ומתן הבין-טפלגתי. מטרה האוצר היה פחות או יותר מוכן עם תקציב
אבל התנהל מטא-ומתן בין-טפלגתי, ואינני צריך לתת את ידי לסדרים
הגרועים בין השותפים הקואליציוניים.

אני לא אציע שום הצעות לפני שתהיה
העברת התקציב לוועדת הכספים. אז תחליט ועדת הכספים מה שתדע להחליט.
אני יודע שגם אני אסבול מזה, ואני מוכן לכך. היה פעם כלל ואינני
יכול לתת את ידי ליצירת תקדימים. קודם כל גם אתי בכל העניינים
הפרוצדוראליים מחמירים מאוד. יחד עם זאת היה פעם נוהג, שהדיון על
ענייני תקציב, לפני הבאת החוק, היה דבר מוסכם. אחר כך זה הפך לדבר
שמעבירים לוועדת הכנסת ומצביעים על כך - כלומר, זה דבר מוחלט. היו
יכול להביא זאת לוועדת הכנסת, אבל ההצעות שלי אגיס רק ברגע שהחוק
יועבר לוועדה.

היו"ר י. גורני:

קבלתי הסכמה; נוכחתי לדעת שאין בלימוקים
מהותיים ענייניים, יש בלימוקים אחרים -
של עטיית חשבון עם הרוב. זו זכות ואינני פוסל אותה. השאלה היא, איך
צריך אני לנהוג בעניין זה. בכל זאת אני נושא באיזו שהיא אחריות כלפי
הכנסת על העניין הזה. אני צריך להביא את התקציב לכנסת ואינני יכול
להטאיר זאת לרגע האחרון.

בדרך כלל פותרים סאלות כאלה על ידי כך,
שמביאים אותן לוועדת הכנסת; אבל אין אתה יכול לומר לי: "אתה יכול
להביא לוועדת הכנסת אבל זה לא נוגע לי". ועדת הכנסת היא מוסד, שאפשר
להביא בפניו דברים כאלה והיא יכולה להחליט - ואז זה מחייב. אם אתה
לא תביא הצעות, מה שאני עושה הופך את ועדת הכספים למסחק. אני צריך
לדעת אם אני יכול לפנות לוועדת הכנסת או לא. אם ועדת הכנסת תאמר כן,
ואם היא מוסמכת לומר זאת - סמותר לנקוט פרוצדורה כזאת - ואני מצביע,
אז אין אתה יכול לומר: יש לי שבת בפני עצמי. אתה תצטרך להציע הצעות
בזמן שועדת הכספים תסב ותדון. השאלה היחידה בסבילי - אם ועדת
הכנסת מוסמכת לדון בעניין זה, ואת זאת אני אברר.

ס. לונ:

על כל פנים הכנסת יכולה להחליט לנו
את התקציב הרגיל, והדיון עליו יכול

להסתיים היום.

א. ציזלינג:

אני רוצה לומר משהו פורמאלי, ומשהו סקטור
קצת ביחסים. לדעתי אין סמכות כלשהי
לאף אחד להטיל דיון על הסתייגויות בלי העברת חוק. אם זה יבוא לוועדת
הכנסת והיא אפילו תתחיל לדון בזה, אסיק מזה את כל המסקנות האפשריות
של הקפדה, כי אז אדע סדנים על ערעור היסוד המינימאלי שיש לחבר
כנסת. עצם הדבר הזה הוא חמור מאוד, אם מעלים על הדעת את האפשרות הזאת.

היו"ר י. גורני:

לא איימתי כלל בוועדת הכנסת; אם יוברר
סאיננה יכולה לדון בזה - לא תדון.

א. ציזלינג:

עצם הדבר שאפשר להעלות זאת על הדעת,
זה מערער כל נוהג של מסטר פרלמנטרי
מינימאלי. זה לא טיך לרצון הדדי שגלינו אותו לא מעט. אני רוצה
לומר שהסנה אנחנו עושים כמה דברים שאותם עשה הרוב, ולא הסייעו.
כשאני שומע שהניחו על סולחן הכנסת את חוק מס הכנסה, מפני שברגע זה
באו לידי הסכם - מפני מה זה בחוץ להבי גמר התקציב? - מתוך הכבדה
לא של הסייעו אלא של הרוב. מדוע זה היה דרוש? מדוע את התוספות
שהניחו היום על הסולחן אי-אפשר היה להניח לפני טבועיים?

יש הסנה דבר בפרוצדורה, ביחס
להסתייגויות. הרוב החליט למנוע אחד הדברים שהיה אחת הזכויות
הפרלמנטריות של הסייעו. היה עכסיו ויכוח כללי, והופיעו סרים.
אינני שוען, יש להם זכות. אבל כשהיתה זכות לסייעו להגן על הסתייגויותיו,
הסנה הפכו את זה לקבלנות.

היו"ר י. גורני:

לא טינו שום דבר. ועדת הכנסת איטרה
את כל הסדר של הסנה הקודמת.

ועדת הכספים
21.3.55

א.פ.

בעבר חזוק היה: סלט דקות להסתיגות.
באפר סנה אחת וסנה סניה לידי הסכם
של רצון טוב, והגבלנו את עצמנו בעצמנו, לפי סידור כאן.

א. ציזלינג:

בסנה לעברה היה הסכם.

הינ"ר י. גורי:

אני עצמי לא הייתי מכביד, אבל את הטענה
של אינני מקבל. אסמכתם בענין זה יותר
גדולה.

א. ציזלינג:

אין לי טענה, אני הפניתי בקסה. להיפך,
אין אני יכול לטעון, אם באופן פרוצדוראלי

הינ"ר י. גורי:

הוא צודק?

אינני סייך לאלה שיש להם רצון מיוחד
להכביד. קיימנו כאן ויכוח גדול על

ה. רובינ:

חנויות הסקריפטים ואני הצעתי הצעות. מסרד האוצר ביקס אחר-כך לא לסכם
את הדיון; אבל אחרי הדיון להעמיד את חברי הועדה בפני עובדה - אני
אינני רגיל להתנהגות כזאת, שחסרה לא רק מינימום של נימוס אלא גם
מינימום של התנהגות פרלמנטרית הוגנת. הרוב סותק לזה.

דוגמה סניה: אני לא תובע זכויות, אבל
אני רוצה להיות אחד כאבסה-עטר. מה הספורט הזה עם ססה-הכנסה? אני צריך
לתת את ידי לכל הקפריזות המסוננות ביותר? ענין זה ייגמר רק אחרי
פגרת הפסח, ואני צריך לעשות ספורט של דיון כללי, מתוך כך שהדבר
דרוש לקראת הבחירות לוועידת ההסתדרות? לסם מה? אני צריך להיות בענין
זה אחד השחקנים? אינני רוצה בזה. אם הרוב כבר עושה זאת, יעשה באופן
מסודר.

אין לי ברירה, אני צריך להסתתף במסחך
הזה, כי סמו את החוק על הסולחן ומתחיל ויכוח כללי. צורך עניני, אין
בכך. כך מבזבזים זמן של מליאת הכנסת. הצד הסני הוא, שאני אתן לחיות;
זה יכול להיות הדדי כטובן, תוך ידיעה מיהו הרוב ומיהו המיעוט. או
שיש סיתוף פעולה כדי להעביר את הדברים באופן אנוסי - אז ברצון אתן
את ידי לכך; אבל לא באופן חד-צדדי.

מסה-הכנסה, זה נושא מענין מאד ולא ייתכן
סתהיה ועדה מיוחדת לענין זה, שמסתתף בה אחד מחברי ועדת הכספים ואין
לקבל את הפרוטוקולים של אותה ועדה. מעריב" מקבל הכל ואני לא יכול
לקבל. זה מעיד על טהור. אני יכול להמטיך בכל מיני דוגמאות מסוג זה.

ברצון אתן את ידי לל דבר, אבל אהדדי.
לא היתה הדדיות - לא תהיה הדדיות. ועדת הכנסת יכולה לפנות בבקסה,
אבל אינה יכולה לחייב אותי להציע הצעות לחוק שלא נתקבל.

הינ"ר י. גורי:

אם נכון טועדת הכנסת יכולה לפנות רק
בבקסה, אין צורך ללכת אליה. אנחנו כאן
יכולים לפנות בבקסה. כל התרעומת שהבעת כאן מופנית למטסלה, אבל
כרגע אין לנו ענין עם המטסלה ועם האוצר. יש פה סני גורמים: הכנסת
וועדת הכספים, כי כרגע שהמטסלה הניחה את התקציב הזה - הוא יצא
מרטותה. ועדת הכספים חייבת כרגע כלפי הכנסת להביא את התקציב; הכוונה
לסכנע את ח"כ דובינ, סיוותר על הערעור שלו, ואני מחכה לידיעה ממנו.